

GLASOFFIL®

glasilo Filozofske fakultete, 2005, letnik 2, št. 7

Misliti bolje - podelitev indeksov, Križanke, 3. 10. 2005

V ponedeljek, 3. 10., je pod geslom »Misliti bolje« v Križankah potekala slovesnost ob začetku študijskega leta na Filozofski fakulteti s simbolično podelitvijo indeksov bruckam in brucem. Simbolično, namreč iz praktičnih razlogov, ker je vseh tedaj bodočih lastnikov indeksa bilo skoraj 1800, torej preveč, da bi se zvrstili na neprikladnem odru. Zato je tisti simbolični indeks najprej prejel predstojnik vsakega oddelka, nato pa zastopnica ali zastopnik študentov prvega letnika v spremstvu predstavnika študentov vsake smeri. Osrednji dogodek popoldneva so bili trije nagovori, najprej pozdrav in dobrodošlica dekana prof. dr. Božidarja Jezernika, nato govor nove rektorice Univerze v Ljubljani prof. dr. Andreje Kocijančič, končno pa še govor predstojnika Oddelka za klasično filologijo prof. dr. Marka Marinčiča. Rektorica je v simpatičnem slogu pozdravila nove študente in zatrdila, da sta humanistika in družboslovje znanstveni področji, ki imata posebno mesto v družbi, saj ji zagotavljata zavest in identiteto, na kar druga znanost pogosto pozablja. Iz govora Marka Marinčiča:

»Da je pot boljša od krčme, je rekel Cervantes, jaz pa vam s tem ne želim povedati, da je zabave konec... Študija, ki ste ga izbrali, niste izbrali zato, ker imate pred očmi jasno začrtano osebno kariero, temveč iz zanimanja. Morda ta hip veste le to, da vas tista reč zanima bolj kot kaka druga; morda jo boste vzljubili šele potem, ko se boste z njo soočili od blizu. Ampak za zdaj je to povsem dovolj... V tem se univerzitetni študij razlikuje od gimnazije. Tu boste naenkrat ugotovili, da vam končnega cilja nihče ne določa. Po logiki stvari bi človek omagal v občestni gostilni, in res niti slučajno ni jasno, zakaj ste se v tako nemogočem vremenu sploh odpravili od doma...

Aristotel, ki velja za začetnika sistematične empirične znanosti, Metafiziko začneja tako: 'Vsi ljudje si po svoji naravi želijo vedeti.' Osnova napredka je človekova v bistvu iracionalna, nepraktična, samozadostna želja po spoznanju. Aristotel pravi, da je korak naprej od zaznave izkustvo, od izkustva večšina, od nje pa teoretično vedenje. Praktik ravna iz izkušnje, teoretik pozna vzroke stvari. Zato je arhitekt več od rokodelca, med znanostmi pa je najvišja metafizika, ki se ukvarja s prvimi vzroki vsega. Nekoristne večšine, umetnosti, ki ne služijo produkciji, ampak užtku, na primer matematika, so nastale v visoko razvitih kulturah, v Egiptu, kjer se je lahko kasta svečenikov predajala brezdelju. To govori Aristotel, ki ga štejem za začetnika znanosti, kot jo pojmuje danes...

Naš čas je naravnano zelo utilitarno. Neki ekonomist in kolumnist je pred časom izjavjal, da je kultura nepotreben strošek. Upam si trditi, da zato, ker kulturnikom zavida medijsko slavo in je hotel s škandaloznimi izjavami del žarometov vsaj za trenutek preusmeriti nase. Nek drug posameznik iz šolskega je v zvezi s prenovo gimnazije umoval, da smo v preteklosti preveč povzdigovali verbalne sposobnosti na račun ročnih in da je celo za poklic zdravnika ročna spretnost pomembnejša kot vse drugo. Morda je v svoji široki razgledanosti pomislil, da kirurg v stari grščini pomeni rokodelca. Mislim, da je na take prostaške antiintelektualne izpade treba še naprej gledati zviška. Kdor to govori, razkriva svoj manjvrednostni kompleks, ali, v njegovi govorici, zavest o svoji nizki tržni vrednosti, saj zavida verbalno sposobnost tistim, ki so uspešnejši in v javnosti bolj priznani od njega in se zaveda, da je v pogojih visoke razvitosti kdjuč do uspeha, tudi ekonomskega, poznavanje človeka, razumevanje družbenih mehanizmov in obvladovanje jezika...

Pred časom je neki ugledni visokošolski funkcionar izjavil, da je glavni motiv za velik vpis na Filozofsko fakulteto lenoba. Če ste to izjavo morda slišali in vas je odločno motivirala za vpis, boste po enem tednu predavanj zelo razočarani. Javno je, da boste tu dobili zelo oprijemljivo znanje in da boste z njim tej družbi zelo koristili; ampak če hočete za povrh še malo razjeziti obrekovalce, jim povejte, da za razliko od njih v študiju tudi uživata...

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Nasprotja med humanistiko in »praktično« naravnanimi vedami ni. Zdi se mi vsiljeno. Recimo zato, ker nam v zadnjem letu neka nova optična tehnologija pomaga s papirusnih fragmentov razbirati starogrška literarna besedila, ki so se izgubila že pred koncem antike in jih niti renesansa ni mogla poznati. Seveda, tehnologijo je mogoče uporabiti tudi proti človeku, vendar to ni zadosten argument za humanistične vede. Kljub tehnični razvitosti ali pravzaradi nje si moramo namreč privoščiti še nekaj več, kakor egiptovski svečeniki, ki so iz golega dolgočasja (po Aristotelu) iznašli matematiko in s tem nehote dali pospešek gradbeništvu...

Morda vas noveevropski utilitarizem ta hip ne skrbi kot mene, toda gotovo bo v bližnji prihodnosti zadeval tudi vas. Med znanostni ni nasprotja, znanost je samo ena. A v trenutku, ko podleže kratkoročnim interesom politike in kapitala ter se pusti ponižati v uporabno znanje, se odtuji od svojega bistva. Takrat tudi posameznik neha biti avtonomen, iznajdljiv in svobodno misleč intelektualec in postane orodje, ponavadi v rokah slabših od sebe... In zato vam želim, da bi na tisti točki, ko boste dobili v roke diplomo s puščobnim spiskom pridobljenih kompetenc, dokončno zapustili občestno krčmo in šli naprej po svoje.

Ob osrednjem, retoričnem, je imel spremljevalno vlogo glasbeni program. *Caudeamus* – pesem je po stari navadi zbrano občinstvo poslušalo stoje – so zapele, tudi po stari navadi, kolegice z germanistike. Nato so pred in med podelitvijo igrale *Same babe* (ime ni angleško, temveč slovensko, »babe« so bile pa moškega spola). Ker je glasbeno uredništvo *Glasofila* v ustanavljanju in zato ocene glasbenih dogodkov še niso na voljo, dodajmo le, da je po prireditvi nastopila rockskupina *Billy's Private Parking*.

Takole o prireditvi razmišlja eden od njenih udeležencev in glavnih akterjev, Jernej Vernik:

»To je bil eden najnapomejših septembrskih dni in moj prvi nastop pred tako velikim avditorijem, zato je bilo pričakovanje veliko in trema še večja, prireditev pa z voditeljskega vidika napeta, saj v taki vlogi vedno pride do nujnosti improvizacije, ki je tudi tokrat ni manjkalo. Po nekaj tedenskih pripravah je šlo zares. Dopoldan sva z Ines še enkrat pregledala besedilo in napovednike, Ines je imela težave z napovedjo dekana, a po temeljiti »možganski nevihti« (brainstormingu, *op. p.*) sva nekaj le spravila skupaj. Prireditev je bila zadetek v polno pri iniciaciji brucov, pa tudi pri promociji in uveljavljanju Filozofske fakultete v javnosti. Naslednji dan sem naletel na bruce, ki so nevede zašli v študentsko pisarno, in dejali so, da je bila prireditev odlična, le tisti kvartet s čudnim imenom, da je bil predolgo na odru. Ni čudno, saj je skupina, ki bi morala nastopiti takoj po prireditvi, odšla na kosilo, tako da so nas *Same babe* vlekli iz zagate. Prenekateri bruc se je prireditve udeležil, ker je mislil, da bo osebno prejel indeks iz rok dekana. Toliko bolj so lahko zadovoljni izbranci, ki jim je v resnici pripadla ta čast. Slogan 'misliti bolje' pa jih je v resnici popeljal v nov miselni svet.«

Obisk z Univerze v Tsukubi ob desetletnici Oddelka za azijske in afriške študije in katedre za japonologijo

Filozofsko fakulteto je obiskala delegacija z japonske univerze Tsukuba, kjer se je izobraževala večina predavateljev ljubljanske katedre za japonologijo in s katero ima slednja še vedno zelo tesne in prijateljske stike (meduniverzitetni sporazum, skupni projekti, obojestransko gostovanja, izmenjava študentov v Ljubljano jih iz Tsukube letno pride 160-200, na Japonsko jih je v 8 letih odpotovalo nad 30). Ob tokratni priložnosti je šest predavateljev Kolidža za japonski jezik in kulturo Univerze v Tsukubi prišlo v Ljubljano za nagrado, prejeto od lastne univerze za uspešno delo na mednarodnem področju. Katedri za japonologijo Filozofske fakultete so poklonili 100 monografij, imeli pa so tudi vsak po eno predavanje: *Naloga raziskovanja kulturne zgodovine na Japonskem*, *Spremembe identitete ob medkulturnih stikih: primer japonskih in tujih študentov*, *Govor mladih generacij na Japonskem*, *Med Japonsko in Evropo*, *Topografija kot sredstvo za razumevanje japonske kulture vsakdanjega življenja*, *Japonska kultura in otroci: pogled na otroštvo kot odraz pogleda na življenje in smrt* (prof. dr. A. Bekeš, predstojnik katedre za japonologijo).

Center za slovenščino kot drugi/ tuji jezik

Center za slovenščino je avgusta na dvodnevnem izobraževanju zbral lektorje slovenščine na tujih univerzah, da bi jih seznanil z novimi strokovnimi vsebinami in učnimi gradivi. 5. 9. se je začel intenzivni tečaj slovenščine za Erasmusove študente v Sloveniji. Na razpisanih 45 mest se je prijavilo 105 študentov (vsi so bili sprejeti). Istega dne se je začel tečaj slovenščine za (tuje) prevajalce EU. V začetku oktobra so se začeli redni tečaji slovenskega jezika. V zimskem semestru jih obiskuje čez 100 študentov v 12

skupinah. Dodatno je bil izveden 20-urni jezikovni tečaj za slovenske učiteljice in učitelje iz Italije, letošnje stipendiste MSS RS. Med 17. in 19. 11. je bil na sporedu 24. mednarodni znanstveni simpozij *Občutja*, in sicer na temo *Razvoj slovenskega strokovnega jezika* (slika zgoraj). Program je dostopen na www.centerslo.net/simpozij. V okviru programa Sloveščina na tujih univerzah bodo od 23. do 24. 11. na 51 univerzah po svetu, kjer so lektorati slovenskega jezika, potekali Svetovni dnevi slovenskega filma. Projekcije bodo tudi na Filozofski fakulteti. Podrobnosti o dogajanju v Centru so na www.centerslo.net (J. Zemljanič Miklavčič, N. Pirih Svetina, T. Alič).

Tečajji in seminarji

Filozofska fakulteta bo v št. l. 2005/06 organizirala jezikovne tečaje francoščine (začetni, nadaljevalni in priprava na izpit iz znanja francoščine), italijanščine (začetni), španščine (začetni in nadaljevalni), portugalsčine (začetni, nadaljevalni in priprava na izpit iz znanja portugalsčine), hrvaščine (začetni), srbiščine (začetni), sodobne grščine (začetni, predvidoma v dveh skupinah, in nadaljevalni) in, po predvidenjih, tudi katalonščine in romunščine, o čemer bodo kandidati obveščeni po prihodu obeh novih lektorjev. Prav tako bosta organizirana posebna seminarja/tečaja iz sistematike psihologije za ne psihologe in za pripravo na preizkus iz muzikologije (oba spomladi 2006). Filozofska fakulteta pa organizira tudi posebne seminarje in tečaje po naročilu poslovnih partnerjev, diplomatskih, konzularnih in drugih predstavništev. Namenjani so vodilnim delavcem, diplomatskim predstavnikom, prevajalskim skupinam in drugim zainteresiranim udeležencem. Seznam in podrobnejša obvestila lahko najdete na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si:81/Glavna_stran.htm.

Simpoziji, srečanja in drugi dogodki

Septembra je v Piranu potekal 12. tradicionalni mednarodni etnološki sredozemski simpozij (MESS), kombinacija znanstvene konference in poletne šole, ki se ga je udeležilo okrog 60 profesorjev ter domačih in tujih študentov etnologije, antropologije, sociologije, slavistike in zgodovine iz petnajstih držav. Letošnji tematski sklopi so bili antropologija humora, industrija seksa, politika indigenizma, etnogeneza Slovanov in poliklična antropologija (razmerje med centri in periferijami). Ob tej priložnosti je bil predstavljen zbornik predavanj iz prejšnjih dveh let (MESS 6; Županičeva knjižnica 13; Odd. za etnologijo in kulturno antropologijo in Inštitut za multikulturne raziskave). Več na spletu: www.mess.si (org. odbor MESS).

Oddelek za geografijo je med 22. in 24. 9. organiziral 34. Ilesičeve dneve, bionalno obliko strokovnega izpopolnjevanja učiteljev geografije. Kakor vedno je program vključeval novosti v stroki in didaktične novosti pri pouku geografije v osnovni in srednji šoli. Strokovna tudiča nit srečanja so bile naravne nesreče ter njihov vpliv na pokrajino in ljudi, kar se dobro vključuje v pouk geografije, terensko delo in elokuriranje ter v druge izobraževalne vsebine. Poleg že omenjenega so bile predstavljene še možnosti uporabe geoinformatike pri pouku geografije.

V okviru ciklusa predavanj z naslovom *Kultura strpnosti*, ki na FF poteka že drugo leto, je 24. 10. predaval nekdanji švedski ombudsman za probleme etnične diskriminacije Frank Orton. Naslov njegovega predavanja je bil *Vloga ombudsmana pri odpravljanju nestrpnosti in diskriminacije*.

Tudi letos Italijanski kulturni inštitut v sodelovanju z italijansko sekcijo Oddelka za romanske jezike in književnosti organizira teden italijanskega jezika, ki istočasno poteka v številnih državah sveta in katerega namen je približati italijanski jezik in kulturo širšemu občinstvu. Tako se je v dneh med 24. in 28. 10. zvrstilo več prireditev, med drugim predavanja iz italijanske književnosti in jezika učiteljev s Filozofske fakultete in iz tujine. Med temami so delo Itala Calvina, značilnosti naračaje v italijanskih besedilih, italijanski film po drugi svetovni vojni, italijanščina v obdobju fašizma (doc. dr. M. Ozihot).

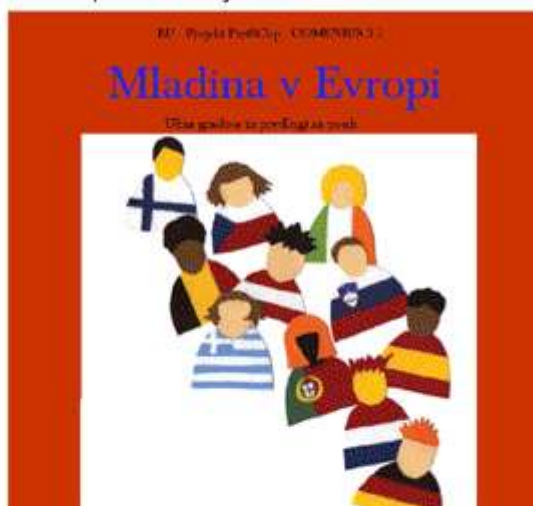
Na Filozofski fakulteti je 2. 11. 2005 potekal simpozij o Schillerju pod naslovom *Hat ein Dichter nach 200 Jahren nach etwas zu sagen?* (Ali ima pisatelj po 200 letih še kaj povedati?), prav tako novembra pa v organizaciji Oddelka za arheologijo mednarodni 12. neolitski seminar z naslovom *Prehistoric Gene Flow and Cognitive (r)Evolution: Inferences on the Neolithisation of Eurasia*. Za program gl. <http://arheologija.ff.uni-lj.si/seminars/index.html>

Ob tisočletnici prvega dela Cervantesovega *Don Kihota*, ki je dogodek svetovnih razsežnosti, bo tudi sekcija za španski jezik in književnost Oddelka za romanske jezike in književnosti 24. 25. 11. 2005 na Filozofski fakulteti organizirala mednarodni interdisciplinarni simpozij, na katerem bodo razpravljali o genezi, tematiki, strukturi, jeziku, metaforiki, stilistiki, recepciji, vplivih in prevodih romana v posameznih državah. Roman bo obravnavan še s stališča duhovne zgodovine, medkulturnih povezav in sodobnih pristopov pri poučevanju književnosti, s čimer bo aktualiziran njegov pomen za današnjega bralca. (prof. dr. B. Kalenič Ramšak).

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo je 16. in 17. 12. 2005 organiziral znanstveno srečanje »Kako misliti dediščino? O 'naših' in 'drugih' dediščinah na Slovenskem«, na katerem je sodelovalo 42 avtorjev, 32 pa jih je prispevalo besedila v dva zbornika, *Dediščina v obeh znanost* in *Dediščina v rokah stroke*, ki sta septembra in oktobra 2005 izšla v oddelčni zbirki Županičeva knjižnica.

Razprave ugotavljajo, da ima raziskovanje in ohranjanje dediščine v zadnjem desetletju v Evropi in svetu poudarjeno mesto v raziskovalnih praksah humanističnih in družboslovnih ved, razkrivajo podobo institucij za varovanje dediščine ter pokažejo, da sorazmerno razvejana mreža muzejev, zavodov za varovanje dediščine in vse bolj prodorna zasebna pobuda v Sloveniji sicer zagotavljajo dokaj kakovostno varovanje, a zaradi nezadostne teoretične refleksije ne morejo zagotoviti celovitega in multidisciplinarnega pristopa. Razprave v tem pogledu ponujajo izhodišča za drugačno, sodobno prakso varovanja.

Druge publikacije Filozofske fakultete v zadnjem času: *Psihološke in kognitivne študije osebnosti*, J. Musek; *Metaanalitična integracija pedagoških raziskav*, B. Kožuh; *Nastajanje novevske stopenjske strukture*, T. Vidmar; *Vstop v estetiko*, V. Hribar Sorčan in L. Krefc; *Angleška poezija in proza: izbrani eseji*, M. Jurak in I. Maver; *Words galore*, D. Gabrovšek; *Solitudes*, ur. M. Pintarič; *Jezikovod*, I. Ferbežar, N. Domadenik (CSDTJ); *DELA 23, Geografski pogledi na regionalni razvoj*, ur. M. Pak; *DELA 24, Regionalno planiranje in regionalni razvoj med teorijo in prakso*, ur. A. Černe.

V okviru projekta PeriSCop je izšel priročnik za učitelje na temo *Mladina v Evropi*. PeriSCop je projekt EU COMENIUS 2.1 in pomeni menjava perspektive v kurikulumu za evropski izobražbeni profil učiteljev. Za projekte COMENIUS 2.1 je značilno sodelovanje ustanov s področja izobraževanja pri razvijanju gradiv. Učna gradiva v obliki priročnika naj bi izboljšala kakovost in okrepila evropsko dimenzijo kakor tudi medkulturno zavest v izobraževanju. V projektu so bile udeležene ustanove iz Slovenije, Češke in iz dežele Hessen v Nemčiji (prof. dr. A. M. Muster, asist. mag. S. Podgoršek).

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA FAKULTETA

MEDNARODNI ZNANSTVENI SIMPOZIJ
OBDOBJA 24 – METODE IN ZVRSTI

RAZVOJ SLOVENSKEGA STROKOVNEGA JEZIKA
THE DEVELOPMENT OF SLOVENE TECHNICAL LANGUAGE

Ljubljana, 17.–19. november 2005

Prinča Center za slovenski in drugi tuji jezik pri Oddelku za slovensko filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani.

Simpozij bo potekal v prostorih Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 17, Ljubljana.

Založnik: Filozofska fakulteta
Odgovorni urednik: dekan prof. dr. Božidar Jezernik
Glavni urednik: prodekan prof. dr. Miha Pincarič
Fotografije: Matjaž Rebolj
Oblikovanje: Muri Design